

Kanādas valdība: "Laiki ir mainījušies"

Savas dienu vizītes laikā Skandināvijā 2006. gada septembrī Tonijs Klements apmeklēja ECAD, kur apsprieda narkopolitikas jautājumus, tajā skaitā Zviedrijas pieredzi gan HIV izplatīšanas, gan arī narkotiku nelikumīgas lietošanas apkarošanā.

Saskaņā ar "The Canadian Press" ziņām Kanādas veselības aizsardzības ministrs Tonijs Klements, septembra beigās paziņoja par jauno valdības antinarkotisko stratēģiju, brīdināja: "Narkotiku cienītājiem laiki tagad ir mainījušies."

"Tuvāko dienu laikā," paziņoja Tonijs Klements, "mēs jaunās antinarkotiku stratēģijas ietvaros uzsāksim aktīvu darbu. Šajā ziņā laiki ir mainījušies."

Ministrs paziņoja, ka valdība tiecas novērst nekonkrētību. Klements argumentēja, ka pārāk ilgu laiku Kanādas varasiestādes ir ieņēmušas kļūdainu nostāju attiecībā pret narkotikām un narkotiku lietošanu. Ir jāveic stingri pasākumi, lai atrisinātu samilzušo problēmu.

"Mums bija būtiski jāmaina pierastie mūsu stratēģijas parastie instrumenti, lai censtos tikt galā ar vairāk nekā 20 gadus ilgo narkotiku lietošanas posmu mūsu valstī.

Mēs sākam jaunu posmu un pret šo tematu tagad izturēsimies nopietni, jo vecā politika ir radījusi negatīvas sekas gan mūsu bērnu veselībai, gan uz viņu drošībai."

Konservatoru daudzpusīgajā stratēģijā ir plānots apvienot profilakses un ārstēšanas programmu ar krietni bargākiem sodiem par narkotiku lietošanu, kā arī novērst narkotiku kontrabandu pāri valsts robežām."

Agrāk Klementa kungs jau bija paziņojis, ka viņam nav pieņemamas tā dēvētās kaitējuma mazināšanas stratēģijas nelikumīgas narkotiku lietošanas apkarošanai. Augustā, uzstājoties Kanādas medicīnu asociācijas kongresā, viņš teica, ka "kaitējuma mazināšana" var izpausties dažādā veidā: "Manuprāt, profilakse ir kaitējuma mazināšana. Ārstēšana ir kaitējuma mazināšana. Un arī tiesībsargāšanas pasākumi ir kaitējuma mazināšana."

Saruna ar Direktoru

Šā gada septembrī notika daudzi starptautiski pasākumi, kuros piedalījās vai kurus organizēja ECAD pārstāvji. Laikraksts "ECAD Newsletter" lūdza direktoru Tomasu Halbergu sniegt komentārus.

Lasiet 2. lpp

Statistikas spēks

Jaunieši mazāk lieto narkotikas. Narkotiku patēriņš jaunatnes vidū ir zemāks pēdējo 5 gadu laikā.

Lasiet 3. lpp.

Publicācija

Šļirču apmaiņa kā HIV izplatīšanas apkarošanas metode intravenozo narkomānu vidū ir pārvērtēta

Lasiet 4. lpp.

★ Jauni dalībnieki

Lai pni lūdzam, Bukarestē!

Šā gada 19. septembrī ECAD pievienojās vēl viena Eiropas galvaspilsēta. Bukarestē ne tikai parakstīja Stokholmas deklarāciju un kļuva par organizācijas jauno biedru, bet tūlīt arī aktīvi iesaistījās pašlaik lielākajā ECAD programma - "Eiropas jaunatne". Sīkāka informācija par šo programmu lasāma internetā: www.youthineurope.org.

Tautas kustības pieņemšanas spēkā

Saruna ar Direktoru

Daudzi notikumi starptautiskajā narkopolitikas arēnā tagad ir saistīti ar to, ka tuvojas ANO Ģenerālās Asamblejas Speciālā sesija, kas būs veltīta narkotiku jautājumiem – UNGASS. Viens no lielākajiem notikumiem Zviedrijā šajā kontekstā būs Pasaules forums pret narkotikām – "World Forum Against Drugs". Halberga kungs, lūdzu, pastāstiet, kāda ir šā pasākuma galvenā ideja.

- Ideja ir šāda. Sabiedriskajām organizācijām un tautas kustībām, kas pārstāv dažādas pasaules valstis, jādod iespēja UNGASS priekšvakarā izteikt savu viedokli. Forums notiks 2008. gada 15.-17. septembrī Stokholmā un tā galvenais mērķis ir sniegt atbalstu ANO konvencijām par narkotikām.

Mēs plānojam, ka šajā Forumā piedalīsies aptuveni 1100-1200 delegātu. Organizācijas komitejā ietilpst vairākas Zviedrijas organizācijas, arī ECAD.

Mēs uzskatām, ka ir svarīgi organizēt šāda mēroga pasākumu jaunās ANO narkotiku stratēģijas pieņemšanas priekšvakarā, galvenokārt tāpēc, ka šāds Forums sniedz unikālu iespēju atspoguļot tautas viedokli šajā jautājumā.

World Forum Against Drugs

Kā organizācijas komiteja plāno šim pasākumam piesaistīt publikas un preses interesi?

- Mēs ceram, ka šajā Forumā piedalīsies daudzi augsti stāvoši politiķi un sabiedriskie darbinieki, tajā skaitā ANO Narkotiku un noziedzības pārvaldes vadītājs Antonio Maria Kosta. Taču Forums pirmām kārtām nozīmē darbu semināros un darba grupās, kur tiks apspriesti aktuāli narkopolitikas jautājumi. Forums tiek rīkots brīvprātīgajām tautas kustībām, kas nodarbojas ar narkotiku un atkarības problēmām. Foruma dalībnieki centīsies sagatavot rezolūciju, kura noteiks, kas būtu iekļaujams jēdzienā "ANO konvenciju garam atbilstoša ierobežojošā antinarkotiskā politika".

Vai līdztekus Pasaules forumam pret narkotikām tiek plānoti vēl kādi pasākumi, kas iekļaujas UNGASS priekšvakara kontekstā?

- Šajā sakarā man gribētos atgādināt par to, ka ECAD jau sen un aktīvi ir iesaistījies šajā darbā NVO Vines komitejas ietvaros. Mūsu organizācija ir Programmkomitejas locekle un bija atbildīga par pirmās subreģionālās konferences organizēšanu Austrumeiropas un Centrālāsijas NVO pārstāvjiem, kas šā gada 12.-14. septembrī notika Kijevā (Ukraina). Šī konference ir viena no 9 reģionālajām konsultācijām, kuras organizē ANO ar kopīgu nosaukumu "Beyond 2008". Šo konsultāciju mērķis ir apspriest ar sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem pēdējo desmit gadu laikā sasniegtos rezultātus ANO antinarkotiskās stratēģijas īstenošanā un iezīmēt galvenos kustības turpmākos virzienus nākotnē.

Reģionālās konferences notiek tā dēvētās „sabalansētās” pieejas ietvaros, kas nozīmē, ka piedalās organizācijas, kuras pārstāv dažādas ideoloģiskas pieejas narkomānijas problēmu risināšanai – no kaitējuma mazināšanas līdz stingriem pasākumiem.

Reģionālo konferenču pārstāvji 2008. gada jūlijā tiksies Vinē, lai piedalītos noslēguma konsultācijās un izstrādātu vienotu dokumentu, kas tiks iesniegts Speciālajai sesijai.

Halberga kungs, jūs teicāt, ka organizācijas, kuras piedalās konsultācijās, pārstāv plašu pieeju spektru attiecībā uz narkotiku problēmu. Kā tas ietekmēja diskusiju?

- Diskusijas Kijevā bija ļoti interesantas. Īsumā varētu teikt, ka daudzas NVO savā darbībā sastopas ar vienādām problēmām, neatkarīgi no tā, kādas ir to ideoloģiskās pozīcijas. NVO bieži vien apraksta problēmas, pamatojoties uz lokālu perspektīvu un norāda uz grūtībām sadarbībā ar varasiestādēm, uz korupciju un tamlīdzīgi.

Dalībnieki bija noskaņoti konstruktīvam darbam, tāpēc arī apspriedes darba grupās noritēja auglīgi.

Bija ļoti interesanti uzzināt no pirmavota – kāda pašlaik ir narkopolitiskā situācija dažādās valstīs. Pirmajā subkonferencē piedalījās Uzbekistānas, Kirgizstānas, Tadžikistānas, Kazahstānas, Moldovas, Baltkrievijas, Krievijas, Gruzijas, Armēnijas, Lietuvas un Ukrainas pārstāvji. Dabiski, tās ir valstis ar dažādiem priekšnoteikumiem narkotiku apkaršanā.

Kas tuvoākajos mēnešos ir iekļauts ECAD darba kārtībā?

- Sāksim ar to, ka oktobrī Beļgradā notiks otrā subreģionālā konference programmas "Beyond 2008" ietvaros. Lielākās ECAD programmas "Eiropas jaunatne" dalībnieki 18. un 19. oktobrī pošas uz zinātnisko konferenci Reikjavīkā. Šī konference būs veltīta programmas īstenošanas gaitai. Trīs ECAD reģionālie tīkli, proti, Zviedrijas, Krievijas un Balkānu, rīko savas reģionālās konferences atbilstoši Ģēteborgā, Stavropolē un Sarajevā šā gada oktobrī un novembrī.

ECAD kopā ar Zviedrijas valdības komiteju "Mobilizācija pret narkotikām" turpina gatavoties kārtējam semināram, kas veltīts Baltijas jūras tiesībsargājošo institūciju pārstāvjiem, un kurš šogad notiks Sanktpēterburgā.

Sīkāk par ECAD ietvaros rīkotajiem pasākumiem varat lasīt mūsu interneta mājaslapā – www.ecad.net

Fakti

NVO Vines komiteja tika izveidota pagājušā gadsimta 80. gados nolūkā nostiprināt saikni starp ANO narkotiku kontroles pārvaldi un starptautiskajām organizācijām, kas risina narkotiku problēmas.

www.vngoc.org

Kijeva 2007

ASV: antinarkotiskās politikas panākumi

Aptaujas

SAMHSA (*the U.S. Substance Abuse and Mental Health Services Administration*):

Pēdējās nacionālās aptaujas rezultāti par narkotiku lietošanu un iedzīvotāju veselību ir cerīgi

Pētījumā par 2006. gadu ir sniegti statistikas dati. Kas liecina par daudzu narkotiku nelikumīgas lietošanas apjoma samazināšanos, arī par kaņepju, receptšu medikamentu, kokaīna, metamfetamīnu un heroīna lietošanas samazināšanos.

Kopumā aptuveni 22,6 miljoni amerikāņu (9,2 procenti valsts iedzīvotāju, sākot ar 12 gadu vecumu) pārmērīgi lietoja narkotiskas vielas vai arī viņiem bija problēmas, kuras izraisījis atkarība no šīm vielām. 3,3 miljoni no viņiem bija atkarīgi vai arī pārmērīgi lietoja gan alkoholu, gan narkotikas; 3,8 miljoni cilvēku bija atkarīgi vai pārmērīgi lietoja tikai narkotikas; un 15,6 miljoni – tikai alkoholu.

2,5 miljoni cilvēku pagājušajā gadā ir bijuši ārstēties no atkarības speciālajās iestādēs.

Pētījumā tiek izpētīta saikne starp atkarību izraisošo vielu pārmērīgu lietošanu un psihiskās veselības traucējumiem. Piemēram, 34,6 procenti jauniešu vecumā no 12 līdz 17 gadiem, kuriem bija nopietna

depresija pēdējā gada laikā, ir lietojuši narkotikas. 2006. gadā pavisam 3,2 miljoni jauniešu vecumā no 12 līdz 17 gadiem un 30,4 miljoni pieaugušo pārdzīvoja vismaz vienu smagu depresīvu stāvokli (iedzīvotāju skaits ASV ir 300 miljoni cilvēku).

Vecuma grupā no 12 līdz 17 gadiem ir visspilgtāk vērojama labvēlīga tendence – nelikumīgu narkotiku pārmērīga lietošana sāk mazināties.

No 2002. gada narkotiku lietošana šajā periodā 12-17 gadu vecu jauniešu grupā ir samazinājusies no 11,6 procentiem 2002. gadā līdz 9,8 procentiem 2006. gadā. Ievērojamākā kaņepju lietošanas samazināšanās ir vērojama tieši jauniešu grupā – no 9,1 procenta 2002. gadā līdz 6,8 procentiem 2006. gadā, proti, par 25 procentiem.

Bažas joprojām rada tas, kādos apjomos jaunieši pārmērīgi lieto medicīniskos preparātus. Nemedicīniska pretsāpju līdzekļu lietošana ir daudz plašāk izplatīta nekā pārējo nelikumīgi lietoto vielu lietošana. Turklāt to cilvēku skaits, kas pirmo reizi mēģina nelikumīgas narkotikas, vislielākais, proti, 2,2 miljoni cilvēku, ir tieši šajā vecuma grupā – no 12 gadu vecuma.

Pēdējā mēneša laikā 7 miljoni cilvēku no

iedzīvotāju kopskaita ir izmantojuši tikai ar receptēm saņemamos psihoterapeitiskos preparātus nemedicīniskā nolūkā. No tiem 5,2 miljoni cilvēku ir pārmērīgi lietojuši atsāpinošos līdzekļus, kas ir par 10 procentiem vairāk salīdzinājumā ar 2005. gadu (4,7 miljoni). 55,7 procenti no tiem, kas izmantoja medikamentus nemedicīniskā nolūkā pēdējā gada laikā, ir norādījuši, ka viņi šos medikamentus ir ieguvuši bez maksas – no radiem un draugiem.

Nacionālais pētījums par narkotiku lietošanu un veselību "*The National Survey on Drug Use and Health*" (NSDUH) tiek veikts katru gadu, un pārstāvniecības izlase ir 67 500 respondentu. Ar šo pētījumu var iepazīties internetā:

<http://oas.samhsa.gov/NSDUHLatest.htm>.

Pētījuma NSDUH dati apstiprina informāciju, kas publicēta ilgtermiņa pētījumā "*Monitoring the Future*", ko veic Mičiganas universitāte. Arī pētījums "*Monitoring the Future*" liecina, ka, sākot ar 2002. gadu narkotiku lietošana jaunatnes vidū sāk mazināties ("*ECAD Newsletter*" regulāri iepazīstina jūs ar šā pētījuma rezultātiem).

Publicācija

Šļirču apmaiņa kā HIV izplatīšanās apkarošanas metode intravenozo narkomānu vidū ir pārvērtēta

The Journal of Global Drug Policy and Practice 1. izlaiduma 3. numurā Zviedru zinātnieku grupa – Kerstin Käll, Ulric Hermansson, Ellen J. Amundsen, Klas Rönnbäck, Sten Rönnerberg – ir publicējusi rakstu "Šļirču apmaiņas programmas efektivitāte HIV profilaksē – kritisks apskats" (*The Effectiveness of Needle Exchange Programmes for HIV Prevention – A Critical Review*), kurā pamatojoties uz daudzu pētījumu materiāliem tiek apliecināts, ka šļirču apmaiņa kā HIV izplatīšanās apkarošanas metode intravenozo narkomānu vidū ir stipri pārvērtēta.

Šo rakstu var izlasīt internetā:

www.globaldrugpolicy.org/1/3/1.php

Kopsavilkums:

"Intravenozie narkomāni ar HIV inficējas galvenokārt netīru adatu un šļirču dēļ. Tā ir viena no trim izplatītākajām HIV inficēšanās metodēm, kas ir arī viens no HIV pandēmijas avotiem. Šļirču apmaiņas programmas tika pieņemtas, lai mazinātu HIV izplatīšanos šajā riska grupā. Šā apskata mērķis bija izpētīt, cik efektīvas ir šļirču apmaiņas programmas.

Par šo tematu tika izpētīti avīžu raksti laika posmā līdz 2005. gada decembrim. Taču galīgajā izlasē tika iekļauti tikai tie šļirču apmaiņas pētījumi, kuri fiksēja HIV inficēšanās un izplatīšanās datus. Deviņi pētījumi sniedza datus par šļirču apmaiņas programmas ietekmi uz HIV izplatīšanos. Septiņi no šiem pētījumiem nebija fiksējuši nekādu būtisku ietekmi, viens no tiem sniedza datus par pozitīvu ietekmi un viens

par negatīvu ietekmi uz HIV izplatīšanos. Trijos no pētījumiem HIV izplatība tika izpētīta detalizēti, apliecinot visu negatīvo seku spektru. Metodei, kas tika izmantota trijos ekoloģiskos pētījumos, kuri fiksēja HIV izplatības svārstības gan pilsētās, kurās ir šļirču apmaiņas kabineti, gan pilsētās, kurās to nav, ir zināmi trūkumi, un šos pētījumus nav iespējams izmantot kā apliecinājumu šļirču apmaiņas programmu efektivitātei.

Šļirču apmaiņas programmu efektivitāte HIV izplatības novēršanā intravenozo narkomānu vidū ir stipri pārvērtēta iepriekšējos apskatos. Secinājums, ka šļirču apmaiņas programmas ir labākā metode, kā novērst HIV izplatību intravenozo narkomānu vidū, iespējams, ir ļoti bremsējusi efektīvāku un integrētāku metožu ieviešanu.

Džeks Stovs: attiecībā uz kaņepēm mēs pieļāvām kļūdu

Augsti britu ierēdņi ir gatavi pārskatīt kaņepju statusu

Uzstājoties *Channel Four News*, Lielbritānijas tieslietu ministrs Džeks Stovs teica, ka viņš vienmēr ir bijis pret kaņepju pārceļšanu mazāk bīstamo vielu grupā, proti, no B klases narkotiku grupas uz C klases narkotiku grupu. "Es šo lēmumu uzskatīju par kļūdu." Turpinājumā ministrs uzsvēra, ka priecājas par debašu atsākšanu. "Man ir pilnīgi skaidrs, ka kaņepju lietošanas sekas, par kurām mēs zinām šodien (un šis zināšanas ir lielākas nekā

pirms pieciem vai desmit gadiem), izraisa būtisku psihiskās veselības problēmu eskalāciju."

Gordons Brauns - Lielbritānijas premjerministrs - solīja arī to, ka valdība sāks stingrāk izturēties pret narkotikām. Pirms mēneša uzstājoties *GMTV*, viņš atbalstīja kaņepju klasificēšanas pārskatīšanu. Gordons Brauns pauda atbalstu tam, lai kaņepes atkal tiktu iekļautas bīstamo narkotisko vielu grupā, pret kuru iedzīvotāji izturas ar lielām bažām, arī tāpēc, lai pusaudži neuzskatītu (kā tas notika ar alkoholu), ka sabiedrība akceptē kaņepju lietošanu.

/pēc Telegraph UK

Zviedrija: profilaktiskā darba rezultāti skolās ir acīmredzami

Narkotiku lietošanu 9. klašu skolēnu un jauniešaugamo grupā mazinās

Iepriecinoši rezultāti ir publicēti jaunajā CAN (Zviedrijas Centrālā savienība informācijas sniegšanā par alkoholu un narkotikām) ziņojumā. Devīto klašu zēnu skaits, kas kaut reizi mūžā ir pamēģinājuši narkotikas, tagad ir 6 procenti - tas ir zemākais pēdējo gadu rādītājs.

"Samazināšanās ir sekmīga profilakses darba rezultāts. Šāds darbs katru dienu tiek veikts visās valsts skolās," CAN informāciju komentēja Zviedrijas valdības koordinators narkotiku jautājumos Bjerns Friss.

Devīto klašu meiteņu skaits, kas lietojušas narkotikas, ir 5 procenti. To var salīdzināt ar 2000. gada sākumu, kad 10 procenti abu dzimumu skolēnu vismaz reizi bija mēģinājuši narkotikas.

"Mūs iepriecina tas, ka aizvien mazāk

pusaudžu izmēģina narkotikas. Vienlaikus mēs redzam, ka tie, kas sāk lietot narkotikas, dara to intensīvāk un daudz destruktīvākā veidā nekā agrāk. Mums jāvelta daudz lielāka uzmanība, kā arī daudz vairāk laika, lai atrastu efektīvākas pārmērīgas lietošanas atklāšanas metodes un metodes, kā palīdzēt šās riska grupas bērniem un pusaudžiem," atzīmē Bjerns Friss.

Arī jauniešaugamo vidū ir vērojama narkotiku lietošanas mazināšanās. 2006. gadā 12,6 procenti lietoja narkotikas salīdzinājumā ar 17,9 procentiem 2000. gadā.

"Arī šeit vērojami labi profilaktiskā darba rezultāti skolās. Šā gada jauniešaugamie 9. klasē mācījās pirms trim gadiem, un tieši tad arī sākās intensīva narkomānijas profilakses programma skolās," uzsver Frisa kungs.

Āpši pret "zālīti"

Negaidīts šķērslis radies Māstrihtas pilsētas (Nīderlande) pašvaldībai tās plāna īstenošanā pārvietot tā dēvētos "kafijas veikaliņus" (legālos kaņepju un to produktu tirdzniecības punktus) no pilsētas centra uz tās nomalēm. Un šis šķērslis ir... āpšu kolonija.

Saskaņā ar pašvaldības plānu līdz šā gada beigām astoņiem šādiem kafijas veikaliņiem ir jāmaina sava atrašanās vieta un jāpārceļas uz vienu no trijiem šāda veida tirdzniecībai paredzētajiem bulvāriem. Tuvāko triju gadu laikā tirdzniecības punktus plānots pārcelt vēl tālāk - līdz pašām Beļģijas robežām.

★ KURIOZI

Par sarūgtinājumu pilsētas domei, āpšu ģimenei bija citi, no pašvaldības varasiestādēm atšķirīgi plāni. Dzīvnieku kolonija izvietojās tieši vienā no tādām vietām, kas bija ierādīta kafijas veikaliņu pārvietošanai. Āpši ir aizsargājami dzīvnieki, un viņu kolonijas pārvietošana nav viegls uzdevums. Tāpēc šis process uz kādu laiku ir apstājies.

Tas, kas nebija pa spēkam Beļģijas premjerministram un dažiem holandiešu politiķiem, proti, apturēt Māstrihtas pašvaldības plānus pārcelt kafijas veikaliņus no pilsētas centra pie kaimiņvalsts robežām, ir izdevies vienkāršai āpšu ģimenei.

*Jans Berlijns, ECAD pārstāvis
Rotterdamā (Nīderlande)*

ECAD is Europe's leading organization promoting a drug free Europe and representing millions of European citizens. ECAD member cities work to develop initiatives against drug abuse supporting the United Nations Conventions.
Has your city joined ECAD?

ECAD Head Office
European Cities Against Drugs
ECAD, Stadshuset
105 35 Stockholm, Sweden
Tel. +46 850829363 Fax +46 850829466
E-mail: ecad@ecad.net www.ecad.net

ECAD Regional Office in Russia
www.ecad.ru
zazulin@ecad.ru
+7 812 328 96 65

ECAD Regional Office in Latvia
Tel. +371 6510591
www.ecad.riga.lv andrejs.vilks@rcc.lv

ECAD Regional Office in Bulgaria
www.ecad.hit.bg/home.html
doctor_ivo@abv.bg
+359 5 684 1391

ECAD Regional Office in Turkey
www.ibb.gov.tr/ecad ecad@ibb.gov.tr